

O prvé m památníku Kláry Špecingrové

Představme si vánoční podvečer r. 1877 ! Mladá schovanka Vojty Náprstka Klárka Špecingrová, bystrá jeho pomocnice v knihovně, rozechvělými prstíky rozbaluje úhledně zabalený dárek. P A M Á T N Í K ! Zcela nový, vonící papírem a udivující červenou plátěnou vazbou s vyzlaceným nápisem "Poesie". A na začátku, na prvé listu (f. 1r) krasopisné věnování : "Slečně Klarce [!], bibliothekárce tak ochotné povždy a milé - od jednoho z hlavních obtěžovatelů téže bibliotheky. 1877". Kdo byl dárce, kterého také asi zaujal půvab a esprit mladé Náprstkovy chráněnky, rozkvetlé v přátelském prostředí a šťastné v záplavě zajímavých knížek ? Byla již platnou pomocnicí svého dobrodince, četla německy, francouzsky, anglicky a rusky ... Dárce se prozradil o list dále (f. 2r). Podepsal se "J. Durdík, 24. 12. 1877" a připojil čtyřverší :

"I slunce má své skvrny - nedbej těch !

Jen jeho lesk a vroucnost velebíme :

Tak pro jich krásu velikány ctíme,

v niž odívají i svůj hřích a vzdech."

Památník byl tedy dárkem od jednoho z nejbližších Náprstkových přátel, od Dr Josefa Durdíka (nar. 1837), profesora filosofie pražské university, který úzce přilnul k domu "u Halánků".

Klárka si pozornost vzdělaného herbartovce a estetika zasloužila. Vnesla k "Halánkovům" půvab mládí a vědyčtivost, která byla tak blízká hostům znamenité Náprstkovy knihovny.

Klára Špecingrová se narodila 9. 3. 1860 ve Zvoleněvsi jako dcera vesnického učitele. Její otec Leopold Špecinger (nar. 18. 11. 1827) byl český vlastenec a působil ve Velkém Jenči. Zemřel předčasně 13. 7. 1866 a zanechal tři nezletilé děti, z nichž Klárka byla nejstarší. Vdově, která se přestěhovala do Hostivic, se nedařilo dobře. Byla sama nemocná (srov. žádost o podporu z 15. 9. 1871 : "... k tomu ještě přidružuje se starost o nejstarší dceru Kláru, která, jak učitelové dosvědčují, nejen pravností, ale i dobrými schopnostmi se vyznamenala, a proto mohla by se státi nejvydatnější podporou pro stísněnou matku - ... Kateřina Špecinger, vdova, v Hostivici dne 15. září 1871" ; rodinný archiv) a dožila se již 31. 12. 1871. Děti (Klárka, Jan a František) osiřely.

Pomocnou ruku nabídl hostivický učitel Šimek. Klárka se octla (patrně u příbuzných) v blízkých Letovicích (Litovice) a odtud odjela do Prahy, kde se jí ujala rodina Hráčkova,¹ spjatá patrně s hostivickým prostředím. Svědčí o tom dopisy lidického kaplana Heřmana Haaseho, adresované r. 1872 Klárce do Prahy (rodinný archiv; a] 26. 2. 1872 : "Milá Klárko, právě ve čtvrtek jsem byl s p. učitelem z Buštěhradu v Hostivici, abych Tebe sebou vzal, když jsem uslyšel, že jsi odjela do Prahy. Toho jsem se nenadál, že bez mého vědomí opustíš Litovice a že mi ničeho neřekneš, co počítí chceš. ... S radostí byl bych přišel, abych s panem učitelem Šimkem a s Te-

bou do Prahy jel. Než Ty jsi mne odmítla, jako bys ode mne již ničeho nepotřebovala. Velice jsi mne tím jednáním, milá Klárko, zarmoutila a nemalou bolest způsobila. ... Přál bych si velice, kdybych ještě na Tebe mohl míti tak bedlivé oko jako když jsem já byl v Hostivici a tys u mne bývala ..." ; b] 10. 8. 1872 : "... loňského roku zajisté jsi nepomyslila, že letos v Praze budeš a že matka Tvá nebude již mezi živými. Ač to byla pro Tebe, milá Klárko, velká ztráta, přec Bůh to obrátil k dobrému a těším se velice z toho, že jsi tak dobrého zaopatření došla ... vyřiď mou úctu a poručení velectěnému p. Hráčkovi, jeho paní a slečně ... Tvůj bývalý katecheta Herman Haase" ; c] 29. 12. 1872 : "... tak abys ku potěšení Tvých dobrodinců prospívala ve všem dobrém ... s Bohem. Prosím, bys vyřídila mou úctu i mé novoroční přání ... p. Hráčkovi a jeho ctěné rodině ... Herman Haase, kaplan" ; atd.). Do kdy Klárka u Hráčků pobývala není jisto,² ale rozhodně již r. 1874 (tedy čtrnáctiletá) byla (nebo spíše bydlila jako první chovanka "sirotčince") u Náprstků. Svědčí o tom dopisy babičce (pravděpodobně Katřině Vondráčkové ze Zeměch z matčiny strany), v nichž sděluje : a] 23. 11. 1874 : "... Též Jan [bratr] Vám nechá .. všecko dobré přát ... Jest Vám snad známo, že Jan jest nyní v semináři. Vždycky v neděli chodí k nám, já k němu nemůžu, protože jsem pořád u p. Náprstka a večer již jest pozdě, bych tam šla ..." ; b] 24. 11. (1875?) : "... do školy chodím, jak Vám již snad od p. strýčka známo, do "Průmyslové školy", totiž do přípravy do německé řeči [a] do ženských prací, kde se mám mnoho co učit ... Vaše poslušná vnučka Klára".

Vraťme se však k Durdíkovu dárku, památníku z roku 1877 (dále P-1) ! Není bohužel příležitosti k vyčerpávající analýze a vydání všech zápisů. Připomeneme jen některé, jež charakterizují okruh společnosti kolem Náprstkovy knihovny a Klárčiny přátele. Zápisy odhalují samozřejmě jen střípky názorů a zájmů svých pisatelů. Leckde však vrhají na autora ostřejší světlo, než by bylo možno předpokládat.

o o o

P-1, kromě přední a zadní předsádky, obsahuje 47 listů. Většina zápisů patří letům 1878 - 1879, méně je datováno do r. 1880, ojedinělé vpisky a vložky byly připojeny až později.

Jak postupovat ? snad nejlépe chaoticky se snahou přiblížit nejzajímavější zápisy.³ Již sama jména podepsaných budou výmluvně vypovídat o složení a duchovním horizontu Náprstkovy společnosti.

Zastavme se nejprve u Sofie Podlipské, její dcery Ludmily a příštího zetě Jaroslava Vrchlického. Matka se zapsala nejdříve (f. 7r : "V Praze 24. krásného máje 1878"), Ludmila se snoubencem o něco později, oba 27. 6. 1878 (f. 4r : "Dne 27. června 1878", f. 8r : "V Praze dne 27. června 1878").

Sofie Podlipská (nar. 1833) vložila do památníku "požehnání" Klárčiným ušlechtilým snahám a dobře míněnou "mateřskou radu" - byla o generaci starší, dávno vdova (od r. 1867) a mohla si dovolit protektorský tón, nevy-

hýbající se oslovení "drahé dítě".

[F. 7r]

"Přede mnou leží Vaše kniha s málo jen popsanými
a s celou řadou bílých netknutých listů. - Porovnávám ji
s mladým, nadějným a čistým žitím Vaším, drahé dítě,
a s budoucností neznámou. - Což jiného mohu sem vložit
než požehnání Vaším krásným snahám a mateřskou radu, a-
byste nezvratně věřila v dobro jak v duši své, tak v ce-
lém světě, pak v sílu lidské vůle a že je schopna z ne-
hod a ze všech hořkostí vylákati balsam dobrých činů !
- Vaše přítelkyně Sofie Podlipská. - V Praze 24. krás-
ného máje 1878".

Ludmila Podlipská, vrstevnice Klárčina, se zvěčnila
veršem ze "svého" Vrchlického :

[F. 4r]

"V myšlenkách stojím, a mé nitro tuší
že, kdo chce jaro v plné poznat kráse,
kdo po Bohu a přírodě ptá se,
dřív musí všecky ve své nosit duši !

(J. Vrchlický)⁴

Dne 27. června 1878. - L. Podlipská"

Jaroslav Vrchlický (nar. 1853), tehdy nadějný mladý básník, nesáhl do svých veršů, ale připojil několik slov, která se zdají vyjadřovat jeho vlastní názor a přesvědčení. Básník touží po universální bytosti, která by milovala stejně přírodu, umění i člověka.⁵

[F. 8r]

"Člověk musí něco milovati : buď umění neb přírodu
neb zase člověka. Každé o sobě může učiniti spokojeným
- ale vždy jen jednostranně; pravé štěstí, ano velikost,
najde ten jedině, kdo všecky stejně v své lásce obejímá.
- V Praze dne 27. června 1878. J. Vrchlický".

Z literárních druhů Vrchlického zaujme především zápis Julia Zeyera a J. V. Sládka. Zatím co prvý (f. 40r :
"V Praze 16. 10. [18]78") se dotkl vážného problému "ne-
porozumění" mezi generacemi a skromně požádal, aby naň by-
lo vzpomenuo jen jako na člověka

[f. 40r]

"Jest nepopíratelné právo mladších generac[í], by
starší soudily, ba odsoudily. Až někdy po dlouhém, dlou-
hém čase tuto knihu otevřete a jméno moje v společnosti
dnes ještě snad nenarozených podnět k veselému vtipkování
poskytne, pak, prosím, nebraňte ani jejich smíchu ani
vlastnímu úsměvu. Věřte, nebude pro mne ani stínu trp-
kosti v zábavě těch ještě nezrozených, které již napřed
miluji. Kdybyste ale přece ten úsměv, platící spisovatelí,
něčím nahraditi chtěla, nuže zamyslete se na okamžik nad
člověkem. - V Praze 16. 10. [18]78. - Julius Zeyer",

J. V. Sládek (f. 39r : "5. 11. [18]78") zavtipkoval
- třebaže cítíme z jeho slov lítostivou nostalgii

[f. 39r]

"Zde zůstal prázdný list mezi dvěma lidskými srdci.
Na takový nedá se mi napsat nic. - J. V. Sládek - 5. 11.
[18]78".

(společnost)
Zeyerova jméno připomnělo přítelkyň básníka a jeho druhů, sester Klementiny (nar. 1851) a Marie (nar. 1852) Kalašových. Zvláště zápis Klementiny, znamenité české dramatické pěvkyně (zemřela předčasně r. 1889 v Bahii), překvapuje vroucím slovanským cítěním. Ostatně (r. 1879) skončila rusko-turecká válka (v St. Stefano byl uzavřen mír), v níž carské Rusko vystupovalo v líbivé roli ochránce balkánských Slovanů, Srbsko a Černá Hora získaly nezávislost (právě jako Rumunsko) a rakousko-uherské vojsko obsadilo (4. 10. 1878) Bosnu a Hercegovinu. Proruské Klementininy sympatie živily i její vzpomínky na skvělou carskou konservatoř, na níž v mládí studovala. Není divu, že ~~mluvila~~ po mottu, vybraném z Lermontova a doprovázeném kresbou, se vyznává :

[f. 15r]

"Démon : Печальныj демон ... Víím, že mluvíte rusky a dovolte tedy (třeba to sem i nepatřilo), bych Vám vřele doporučila, by jste se s vřelostí a opravdovostí obírala literaturou slovanskou a vůbec dle možností řeči slovanské pěstovala. U nás hlavně mezi dámami ještě příliš málo se věnuje interessu věci slovanské, ale pak to velkým prohřešením. Čiňte tedy výminku nebo začátek k lepšímu. Čtěte a přemýšlejte a podporujte vždy a všude, seč ty skromné síly Vaše stačí, lásku všeslovanskou. Buďte nadšenou Slovankou. - Clem. Kalašová - [18]79".

Překladatelka a znalkyně románských literatur Marie Kalašová se opřela o trpký citát z La Bruyèra (nar. 1645) a nabídla Klárce přátelství.

[F. 37r^a, tj. vložený list)

"Tout notre mal vient de ne pouvoir être seuls ... La Bruyère. - Kdybych tak tím Vám mohla být, čím Vám vskutku jsem - řekla bych Vám snad něco jiného ; tak ale stojí každý sám a sám - a dobře tomu tak - a dosti pak snad, když dovedem si vždy srdečně ruku stisknout, vždy srdečně si v oko hledět. - Vím, jak silná jste, že dovedete sama tím světem projít - ale proto přec mějte mé přátelství ráda, a když zatoužíte kdy po srdci sdílném, tedy počítejte pak na mne, a byť jen vzpomínkou. - 23. 10. [18]78 - Marie Kalašova".

Vzápětí však list vytrhla ("nechci se státí sentimentální") a napsala něco jiného - tentokrát o lásce.

[F. 38r]

"Amar yo quiero ... Si el amar fuese pecado, lo fuera gran pecador. - Ničím lístek jeden, abych Vám napsala druhý : nechci se státí vůči Vám sentimentální ani trpkou - odpusťte mi ! Dívejte se jen jasně v ten svět, v ten život a buďte tou milou, dětinnou, vřelou - zůstaňte ještě tím dítětem - až ženou budete, pak milujte. Co více říci Vám ? - 26. 10. [18]78 - Marie Kalašova".

Snad se nemýlíme, cítíme-li bezprostřednost zápisu, ozvuk vlastního života.

O tzv. "rozmarné veršování" se pokusil Josef Štolba (nar.

1846), autor řady veseloher a barvitých dojmů z cest. Jeho rýmy zůstaly na povrchu (celkem 60 veršů !) a nestojí za plné citování. Humor prokvítne jen v samém začátku, kdy naráží na své občanské notářské povolání :⁶

[F. 45r - 45v]

"Motto : Spiele nicht mit Schießgewehr, denn - es fühlt sich wie Du den Schmerz. (Pěkné přísloví). -

Zima byla, vítr foukal,

ač teprvé říjen byl ;

já v salónu Náprstkově

s Holubem⁷ jsem hovořil,

litoval jsem Afrikány

že mají dost pakáže (Pardon!) :

slony, lvy a krokodily,

ale žádné notáře.

... "

Vážný tón nasadil naproti tomu novinář a nakladatel František Šimáček (nar. 1834), píšící pod jménem Vojtěch Bělák, a manžel Ludmily Šimáčkové, roz. Křížkové, zakladatelky "Libuše" (1872) a jedné z prvních českých feministek. Dne 22. 8. 1879 napsal :

[F. 23r]

"Ženy české, vychovatelky mladého pokolení - ve Vašich rukou jest naděje, sláva vlasti. 22. 8. [18]79 - F. Šimáček".

Zdá se, že jeho slova byla přesvědčení mladé Klárky blízká.

Nejstarším básníkem, který se Klárce přátelsky připomenul, byl lyrik a premonstrátský kněz Boleslav Jablonský (nar. 1813), žijící tehdy v klášteře ve Zvěřinci u Krakova.

Navštívil Prahu⁸ a u Náprstků smutně zarymoval :

[F. 33r]

"V středu štěstí, slečno, v květu blaha svého,

vzpomeňte si časem na mne,

Jablonského. -

22. 8. 1879".

Stejně starý slovenský básník Samuel Tomášik (nar. 1813) je jen vzpomenut v dodatečném přípisku (z r. 1884) Svetozára Hurbana Vajanského (nar. 1847) :

[F. 22v]

"Na ceste so starým spevcom Sámuelom Tomášikom 27.

II. 1887. - Svetozár Hurban Vajanský - A. Pietor, redaktor
"Nár. Novín" zo Slovenska - Dušan Gaida (?) - Čarnokňazník",
s nímž se podepsala (viz výše) i řada dalších slovenských žurnalistů.

Obraťme však pozornost od literátů a novinářů k malířům. V P-1 najdeme památky především na Karla Liebschera a Antonína Chittussiho.

Karel Liebscher (nar. 1851), populární kreslíř krajin-
ných a historických památek (s bratrem Adolfem spolupracoval např. na ilustracích k Sedláčkovým Hradům a zámkům nebo Ottovým Čechám), patřil k Náprstkovým přátelům, s nimiž chodil na společné výlety. Tak např. když r. 1880 oslavoval Vojtěch Náprstek své narozeniny, celá společnost se následujícího dne vydala (18. 4. 1880) na výlet "po parníku do Davle a odtud pěšky údolím Sázavy na vrch Medník, kde roste specialita flory české kandík - Erytronium dens canis"

(deník Pavla Baušeho, nar. 1856, příštího manžela Klárčina; rodinný archiv). Karel Liebscher zachytil náladu jemným akvarelem kandíku, k němuž připojil kruhový medailon, v němž pastelovými barvami podal žánrový obrázek siesty v přírodě na pozadí romantické (jakoby alpské) krajiny. Podepsal se fialovou barvou, kdežto jiná ruka připojila inkoustem poznámku "Na Medníku, duben 1880" (f. 5r^a - vlepěný list).

Antonín Chittussi (nar. 1847) se spokojil jen písemným zápisem. Melíř, poznamenaný hlubokým vztahem k Zdence Braunerové (nar. 1858), zasvětil r. 1879 pobytu ve Francii, ale 3. března vzpomenu ještě domova ("vlasti") verši Jana Nerudy z "Písní kosmických".

[F. 16r]

"Vlast svou máš nade vše milovat!

to ve hvězdách zlatě psáno

a krasšího hvězdám nad zákon ten

zákona není dáno.

Proto má planeta slunce své,

jež k druhům ji měkce pojí,

a každý má hvězdnatý nárůdek

odvěkou oblast svoji.

Proto i kometa jiskrná

tak dlouze své tělo plouží,

že do světa zahnané atómy

po vlasti nazpět touží.

J. Neruda - Ant. Chittussi - 3. 3. [18]79".

Je zajímavé, že malíř nesáhl po poesii svých generačních druhů (J. Zeyer, nar. 1841; J. V. Sládek, nar. 1845; J. Vrchlický, nar. 1853), ale po básni Nerudově (nar. 1834), právě aktuální.⁹

Nebudeme vypočítávat další zápisky a podpisy Klárčiných přítelkyň a vrstevnic z Amerického klubu dam (připomeneme snad jen jméno Bóžy Justové, pozdější choti "epigona polské romantiky" Františka Kvapila, která citovala z Mickiewicze; srov. f. 10r). Přejdeme i různé cestovatele - světoběžníky, kteří se rádi přicházeli potěšit do pohostinného domu "u Halánků"; za příklad poslouží záznam malíře Bohuslava Kroupy (nar. 1840) na f. 3r "Deep within the heart's recesses ... 15. 8. 1878", ilustrátora časopisů *Canadian Illustrated News* a *L'Opinion publique* v Montrealu, který po pobytu v Kanadě a USA zavítal na přednáškové turné do Prahy. Zmíníme se jen o učitelích na pražské universitě. Kromě již vzpomenutého Dr Josefa Durdíka zapsal se¹⁾ 29. 8. 1879 Dr František Studnička (nar. 1836),¹⁰ profesor matematiky a popularizátor zeměpisných a astronomických poznatků, srov.

[f. 12r]

"Nebe a země jednou pomine, ale násobilka nepomine.

- 29. VIII. [18]79 - Dr Fr. Studnička",

²⁾ mostecký rodák a německý orientalista Dr Max Grünert (nar. 1849), pozdější rektor německé university v Praze (1910 - 1911) a člen československého Orientálního ústavu (f. 21v a 22r, oba zápisy z 22. 3. 1879),¹¹ ³⁾ avšak předčasně zesnulý český orientalista Dr Jaromír Břetislav Košťál, rodák z Rov-

né u Poličky (nar. 1854).¹² Poslední byl ve svých zápisích více než štedrý. Na ff 26r - 32r předvedl ukázky v nej-různějších orientálních jazycích (např. v arabštině, perštině, hebrejštině, ethiopštině, syrštině a sanskrtu). Většinou jsou datovány 30. březnem 1879¹³ a na rubu listu volně přeloženy (překlady jsou zapsány tužkou).

Závěrem stručné skicy o P-1 dovětek k osobnímu životu mladé Klárky.

Na f. 37r najdeme akvarel Prachovských skal s pohledem na Trosky, který doprovázejí verše Boleslava Jablonského ("Uč se dříve matku znáti ...", Moudrost otcovská II, č. 36; srov. B. Jablonský, Básně, Praha 1872, 32-33). Obrázek podepsal Bohumil Bauše (nar. 1845), gymnasiální profesor a známý přírodovědný popularizátor, který také chodíval do Náprstkovy společnosti, do níž přivedl kolem r. 1878 i svého nejmladšího bratra Pavla (nar. 1856). Náprstkovi přátelé uspořádali výlet do Českého ráje, "na kterém pod vedením profesora Malocha, měly být označeny významné [Prachovské] skály velkými čitelnými nápisy".¹⁴ Pavel tu blíže poznal Klárku, a proto se nebránil ani ^{příště,} při příležitosti dalších výletů kreslit Vojtovi Náprstkovi "hektografickým inkoustem mapy ..., aby každý účastník již předem se mohl o nastávající vycházce orientovat".¹⁵ Důležité bylo, že "mapy ty rozmnožovala ... slečna Klárka Špecingrová, chovanka Náprstkova sirotčince a tehdy již bibliotekářka Náprstkovy knihovny".¹⁶ Mladí lidé se do sebe zamilovali, a Pavlův zápis z 22. 7. 1880, neprozra-

zující ještě na venek milostný cit

[f. 36r]

"Čas vše mění, přátelství k Vám však nezmění ! -

22. VII. [1]880 - Pavel Bauše",

přestál zkoušku času. Ing. Pavel Bauše se r. 1887 s Klárkou oženil¹⁷ a r. 1926, dávno po smrti milované choti (zem. 27. 4. 1918), ještě dojatě napsal : "Stalť se pro mne vstup do domu Náprstkova počátkem a zdrojem mého rodinného štěstí ...".¹⁸ P-1 je tak svědkem i osobního života majitelky.

Co zbývá dodat ? O památnících nemáme zatím bohatou literaturu.¹⁹ Chybí soupis, nejsou utříděny a nebyly uvedeny do vzájemných vztahů. Stručná skica o P-1 chtěla upozornit na jejich význam a podnítit jejich výzkum - tak důležitý pro poznání literárního zázemí. Trvalé opomíjení vazby mezi dílem a prostředím, v němž žilo, by mohlo literární historii zavést na scestí.

PS

Z přídatků a lístků, vložených do P-1, připomínáme jen prosbu T. G. Masaryka (nar. 1850) na navštívence : "Doporučuji pána H. G. Schauer-a [nar. 1862] a uctivě prosím, aby mu knihovna stala se přístupnou. Poroučí se T. G. Masaryk, 13. 2. 1886" (navštívenka s tištěným textem : Univ. prof. T. G. Masaryk).

P a v e l S p u n a r

P_o z n á m k y

- 1] Srov. zápis Františka Hráčka a Karoliny Hráčkové (podepsala se kurentem) z 28. 7. [1]878 (opis básně B. Jablonského z "Moudrosti otcovské", III, č. 55; viz B. Jablonský, Básně, Praha 1872, s. 48-49), Karly Hráčkové z 28. 8. [18]78 "Nenech růsti trávy na oestě, která vede k přátelství" (f. 19r) a Dóry Hráčkové z téhož dne (f. 20r: "Oh ! užij mladosti ! Jen jednou trvá s námi ; nač urychlití čas, v němž uzraje duch náš ? Dny Tvého života jsou spjaty květinami, kéž rychleji než čas jich listí nestrháš ! [Victor Hugo] Své Klárce Dóra Hráčková - Dne 28. srpna 1878").
- 2] Milka Kottnerová ve stati "Náš pan Náprstek" (in : "Památce Vojty Náprstka ve sté výročí jeho narození", Red. R. Tyršová, Praha, 1926, s. 100-119) připomíná Klárku Špecingrovou jako prvou Náprstkovu schovanku již k r. 1872, zřejmě však omylem (s. 110).
- 3] Vypouštíme napr. rozbor vlepeného lístku (f. lv), kterým Klárka uctila památku svého otce. Osm veršů ("Žijte ráje vši radosti kryté ...") podepsal "Leopold Špecinger, mladší učitel, Zeměch"; lístek si přivezla nepochybně Klárka z "rodinné pozůstalosti" v Hostivicích. (č. IV, v. 29-32.)
- 4] Báseň je součástí skladby "Z deníku askety", Vznikla r. 1873 v Praze a vyjadřovala zklamání Vrchlického ze semináře. Vyšla ve sbírce "Symfonie", Praha 1878 (Salonní bibliotheka, č. 5). Srov. J. Vrchlický, Z hlubin, vyd. V. Tichý, Praha, Melantrich 1949 (Básnické dílo, sv. 1).

- 5] "Rodinu" Jaroslava Vrchlického doplňuje ještě Prokop Podlipský, který v létě r. 1878 (srov. f. 43r, "20. 7. [18]78") opsal osm veršů z Th. Gauthiera ("J'ai laissé de mon sein de neige - Tomber un veillet rouge à l'eau ...").
- 6] R. 1879 byl Štolba notářem v Nechanicích.
- 7] Emil Holub, cestovatel (nar. 1847).
- 8] Srov. M. Malá, "Básník Jablonský naposled v Praze" (in: "Památce Vojty Náprstka ...", 1926, s. 29-31).
- 9] A. Chittussi citoval č. 25 Písní kosmických, jejichž 1. vydání vyšlo r. 1878. Srov. vyd. F. Vodičky v Národní knihovně, 1951.
- 10] Anna Studničková citovala 20. 9. 1878 z Shakespeara (f. 14r) "Miluj každého, věř však málo komu! ...", Božena Studničková 30. 10. 1878 vepsala : "Dávej - ale ničeho nechtěj, doufej - ale nespolehej na nikoho, nevěř - ale miluj !"
- 11] Pod textem, psaným tužkou, připojen na f. 21v (zřejmě rukou Dr. Jaromíra Košuta) přepis a překlad : "Jak papoušek, dívka drahá, jsi celý den zaměstknaná [!], žes dnes - div to - tak veselá". Dr M. Grүнert napsal pravděpodobně i nepodepsaný (orientální) text na f. 24r (2 ř.)..
- 12] Studoval v Praze, Basileji a Lipsku. Roku 1879 se habilitoval na pražské universitě z východních jazyků a r. 1880 zemřel. Byl prvním českým orientalistou z povolání. Přátelil se s J. Vrchlickým, s nímž vydal výbor z poesie Háfízovy (Z divanu Háfíze, Praha 1881).

- 13] Jen hebrejský text (Genesis) má datum 29. 3. 1879.
- 14] Pavel Bauše, "Jak jsem se seznámil s Vojtou Náprstkem" (in : "Památce Vojty Náprstka ...", 1926, 58).
- 15] Ibid., s. 59.
- 16] Ibid., s. 59.
- 17] Z manželství se narodily čtyři děti : Blažena (1888-1971), Milena (1891-1979), Věra (nar. 1893) a Radim (1895-1978). Blažena byla prvou ženou Dr Otokara Fischera (1911), později (1924) se provdala za Ing. Hugona Basse; Milena se provdala za Ing. Evžena Spunara, Věra za Dr Karla Hocha; Radim se oženil s Věrou Špringlovou a byl pensionován v hodnosti podplukovníka čs. lidové armády v Lázních Kynžvartě.
- 18] Pavel Bauše, "Jak jsem se seznámil s Vojtou Náprstkem" (in "Památce Vojty Náprstka ...", 1926, 59).
- 19] Zájem se soustřeďoval spíše ke starším "štambuchům". Nejnověji (s odkazy na literaturu) B. Hertlová, Úvod do studia památníků raného novověku, Z pomocných věd historických III, AUC 1975, Phil. et Hist. V, 117 - 146.